

14.03.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**14 Mart 2023
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

14 Mart 2023 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARI

— Beşeri Tıbbi Ürünlerin Fiyatlandırılmasına Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6932)

YÖNETMELİKLER

- Yapı Malzemeleri ve Zemin Laboratuvarları Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Ticaret Bakanlığı Yer Değiştirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Laboratuvar İzin Belgesi Almak İçin Yapılan Müracaatların Değerlendirilmesi ve Sıralamaya Alınmasına Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Laboratuvar Kuruluşlarının Faaliyetlerinin Denetlenmesi, İdari Müeyyide Uygulanması ve İdari Para Cezalarının Tahsil Edilmesinin Usûl ve Esaslarına Dair Tebliğ
- Yapı Denetim Kuruluşlarının Faaliyetlerinin Denetlenmesi, İdari Müeyyide Uygulanması ve İdari Para Cezalarının Tahsil Edilmesinin Usûl ve Esaslarına Dair Tebliğ
- Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 13/03/2023 Tarihli ve 2023/ÖİB-K-09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 ve 21 Sayılı Kararları

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 17/1/2023 Tarihli ve 2019/3189 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 18/1/2023 Tarihli ve 2019/15877 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 19/1/2023 Tarihli ve 2020/14769 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARI

- Yargıtay 5. Hukuk Dairesine Ait Karar

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARLARI

- Yüksek Seçim Kurulunun 13/03/2023 Tarihli ve 2023/99 Sayılı Kararı ve Eki 14 Mayıs 2023 Pazar Günü Birlikte Yapılacak Olan Cumhurbaşkanlığı Seçimi ile 28. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Uygulanacak Seçim Takvimi
- Yüksek Seçim Kurulunun 13/03/2023 Tarihli ve 2023/100 Sayılı Kararı ve Eki 140/I Sayılı Genelge Yurt İçi Seçmen Kütüğünün Güncelleştirilmesi Usul ve Esasları
- Yüksek Seçim Kurulunun 13/03/2023 Tarihli ve 2023/101 Sayılı Kararı ve Eki 140/II Sayılı Genelge Yurt Dışı Seçmen Kütüğünün Güncelleştirilmesi Usul ve Esasları
- Yüksek Seçim Kurulunun 13/03/2023 Tarihli ve 2023/107 Sayılı Kararı
- Yüksek Seçim Kurulunun 13/03/2023 Tarihli ve 2023/109 Sayılı Kararı
- Yüksek Seçim Kurulunun 13/03/2023 Tarihli ve 2023/110 Sayılı Kararı

Çiftçinin planlı ve sözleşmeli üretim yasa tasarısına ilişkin 12 çekincesi

TBMM Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunda, Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi kabul edildi. Ancak çiftçilerin bazı maddelere ilişkin çekinceleri ve uyarıları var.

İRFAN DONAT

TBMM Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu'nda, tarımsal üretim ve ormanlara ilişkin düzenlemeler içeren 42 maddelik kanun teklifi kabul edildi.

Teklif, ilerleyen günlerde Genel Kurul'da görüşülecek ancak çiftçilerin bazı maddelere ilişkin çekinceleri var.

Adana Çiftçiler Birliği Başkanı Mutlu Doğru, "Planlı ve Sözleşmeli Üretim Yasa Tasarısı" ile ilgili bazı çekincelere dikkat çekerek Bloomberg HT'ye açıklamada bulundu.

Türkiye'de üretilen tarımsal ürünlerin; ihtiyacı karşılaması, katma değer ve istihdam yaratması, tüketim fazlasının değer yaratarak ihraç edilebilir olması ve çiftçinin ektiği tüm ürünlerden para kazanarak sürdürülebilir bir tarım politikası hedefiyle planlı ve sözleşmeli tarım modelinin Türk tarımı için önemli olduğunun altını çizen Doğru, "Bu hedefe ulaşabilmek için daha önceki dönemlerde düşünülen Havza Bazlı Destekleme Modeli maalesef tam uygulanamadığı için başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Bugünlerde

Türkiye Büyük Millet Meclisi, Tarım ve Köy İşleri komisyonunda, Planlı ve Sözleşmeli Üretimi düzenlemek için görüşülen Tarım Kanununda değişiklik öneren yasa tasarısı da aynı hedefe ulaşabilmek için hazırlanmış ve tarımsal üretimde çiftçimizin önünü görmeye katkı sağlayacaktır. Ancak yasa tasarısının planlı üretimde doğru uygulanabilmesi için bazı çekince ve düşüncelerimizi kamuoyuyla paylaşmak isteriz" dedi.

Mutlu Doğru, Adana Çiftçiler Birliği olarak yasa tasarısına yönelik çekince ve düşüncelerini 12 maddede şöyle özetledi:

- 1-** Planlı üretime geçmeden önce ülke genelinde tüm bitkisel ve hayvansal varlığımızın doğru tespiti yapılmalı ve tüm ürünlerin cinslerine göre envanteri sahada ve uydu yöntemiyle çıkarılmalıdır.
- 2-** Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) girilen çok yıllık ürünler için cins tashihi şartı getirilmelidir.
- 3-** ÇKS kayıtlarında ve çiftçiye verilen belgesinde bitkisel ürünler yanında hayvan varlığı da yer almalıdır.
- 4-** Hayvan varlığı, küpeye göre değil, sahada bizzat yıllık sayım yapılarak tespit edilmelidir.
- 5-** Planlı üretimde bölgelerin su varlığı da göz önünde tutularak ürün deseni belirlenmelidir.
- 6-** Çok yıllık olan ürünlerde, yasanın onayından önce yapılan ekim ve dikimler, çiftçimizin yapmış olduğu yatırım ve yıllık masraflar da göz önüne alınarak muaf tutulmalıdır.
- 7-** Çiftçimizin planlı üretime geçişi için ceza ve yaptırım yerine, destekleme mekanizmalarının daha aktif kullanılması, ürüne ve bölgeye göre farklı destekler verilmesi daha doğru olacaktır.
- 8-** İhracat getirisi ve yarattığı istihdam düşünülerek bazı ürünlerde getirilebilecek kısıtlamaların ekonomiye negatif etkisi de iyi hesap edilmelidir.
- 9-** Planlı üretime geçişin, öncelikle stratejik ürünlerde uygulanması ve bunun için de pilot bölgelerde deneme yapılarak ülke geneline yayılmasının daha uygun olacağı kanaatindeyiz.

10- Ziraat Bankası aracılığıyla kullandırılan düşük faizli tarımsal işletme kredilerinde, planlı üretime geçişle ekilişi istenen ürün kredi baremi düşük olursa, çiftçinin mevcut kredi riskini ödemesi güçleşebilir. Bunun için geçiş döneminde ilave finansman desteği sağlanmalıdır.

11- Planlı üretime geçildiğinde, çiftçinin envanterindeki mevcut makina ve alet parkurunda işe yaramayacak olanlar olabilecek, yeni alet ve ekipman talebi doğabilecektir. Bu talepler için de uygun ek finansman sağlanmalıdır.

12- Sözleşmeli üretimde çözülmesi gereken en önemli sorun; alan veya satan tarafın caymasıdır. Bunu önlemek için, Tarım ve Orman Bakanlığının da il veya ilçe müdürlükleri aracılığıyla sözleşmeye imza koyarak taraf olacağı, ağır cezai şartlar konulmalı ve uygulanmalıdır.

ABD: Dünyanın Karadeniz Tahıl Sevkiyatı Girişimine ihtiyacı var

ABD Dışişleri Sözcüsü Ned Price, Karadeniz Tahıl Sevkiyatı Girişimi'nin uzatılmasına yönelik müzakerelerinin kritik noktada bulunduğunu belirterek, dünyanın bu girişime ihtiyacı olduğunu söyledi.

Günlük basın toplantısında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres'in girişimleri ile Rusya, Ukrayna, Türkiye ve BM arasında imzalanan, Ukrayna'nın tahıl ve tahıl ürünlerinin dünya pazarına güvenli bir şekilde Türkiye üzerinden sevk edilmesine yönelik Karadeniz Tahıl Sevkiyatı Girişimi'nin süresinin uzatılmasına ilişkin müzakereler de gündeme geldi.

Anlaşmanın imzacılarının müzakerelere ilişkin değerlendirmelerine girmeyeceğini belirten Sözcü Price, "Müzakerelerde kritik bir noktadayız. Girişimin uzatılması tüm tarafların rızasını gerektiriyor ve Genel Sekreter bunun üzerine çalışıyor." dedi.

Karadeniz Tahıl Sevkiyatı Girişimi konusundaki pozisyonlarının açık olduğunu kaydeden Price, "Dünyanın buna (Tahıl Sevkiyatı Girişimi) ihtiyacı var. Süresinin uzatılması ve kapsamının genişletilmesi gerektiğine inanıyoruz" dedi.

Rusya-Ukrayna savaşının başlaması ile tahıl ve tahıl ürünleri sevkiyatının bölgede durduğunu ve bunun dünyadaki gıda fiyatlarını yüzde 30 artırdığını dile getiren Price,

14.03.2023

BM, Türkiye, Ukrayna ve Rusya'nın işbirliği ile milyonlarca tonluk tahılın dünya piyasasına sürüldüğünü hatırlattı.

Price, bir süredir Rusya'nın tahıl ihracatının savaş öncesi seviyesine ulaştığını ifade ederek, Moskova'nın tahıl ve gübre ihracatının engellendiği iddialarının doğru olmadığını söyledi.

Sözcü, ABD'nin ayrıca Rus tahıl ve gübre ihracatını yaptırımlardan muaf tuttuğunu hatırlattı.

Adana'da büyükbaş hayvanlara şap aşısı yapılıyor

Adana'da, SAT-2 serotipi hastalığı (ŞAP) sonrası büyükbaş hayvanları aşılama çalışması sürüyor.

Adana İl Tarım ve Orman Müdürü Muhammet Ali Tekin, kentte canlı hayvan sevkiyatının belirli kriterler haricinde yasaklandığını belirtti. Ekiplerin büyükbaş hayvanları aşılamak için çalışmalarını aralıksız sürdürdüğünü ifade eden Tekin, şunları kaydetti:

"İl ve ilçe müdürlüğünde ekiplerimiz, Şap Enstitüsü Müdürlüğü tarafından üretilen ve SAT-2 serotipine karşı etkili olan aşı ile aşılama çalışmalarına aralıksız devam ediyor. İl Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonu Kararı alınarak birtakım tedbirler alınmıştır. İlkbahar şap aşılama kampanyası süresince kesim, ihracat ve ithalat amacı dışındaki tüm hayvan hareketleri, il içi ve il dışı olmak üzere kısıtlanmış ve hayvan pazarları kapatılmıştır."

Tekin, aşılama çalışmasının haftanın 7 günü yapıldığını, uygulanan aşılardan günlük olarak aşılama bilgisi ve kulak küpesi bazında sisteme girildiğini bildirdi.

19. Konya Tarım Fuarı kapılarını açıyor

Avrupa'nın her yıl düzenlenen en büyük tarım fuarı konumunda olan Konya Tarım Fuarı 14-18 Mart 2023 tarihlerinde 19. kez Tüyap Konya Uluslararası Fuar Merkezi'nde ziyaretçileriyle buluşacak.

Türkiye'nin en büyük, dünyanın ise sayılı fuarları arasında gösterilen Konya Tarım Fuarı, 14-18 Mart 2023 tarihlerinde tarım sektörünü bir araya getirmeye hazırlanıyor. Gerek katılımcısı, gerek profesyonel ziyaretçisi gerek sergileme alanlarının genişliğiyle Türkiye'nin en büyük tarım fuarı olma unvanını elinde bulunduran Konya Tarım Fuarı geçtiğimiz yıl 5 gün boyunca 20 ülkeden 461 firma, 101 ülkeden 207.133 ziyaretçiye ev sahipliği yapmış, yurt içinden de 81 ilden ziyaretçi ağırlamıştı.

% 92 ziyaretçi fuarı iş çevrelerine tavsiye ediyor

96.000 metrekarelik alanda sektördeki en yeni ürünlerin sergileneceği fuara bu sene 20 ülkeden 474 katılımcı firma ve firma temsilcisi bekleniyor. Balkan ülkelerinin tamamından, Gürcistan, Azerbaycan ve Orta Asya Ülkeleri, Körfez Ülkeler, Fas, Tunus Cezayir gibi Kuzey Afrika Ülkelerinin yanı sıra, Kenya, Uganda, Senegal, Etiyopya gibi orta Afrika ülkeleri ve İran'dan toplam 5bin yabancı ziyaretçi ağırlanacağı tahmin ediliyor. Ayrıca 70'in üzerinde il ve ilçelerden 200bin yerli ziyaretçi hedefleniyor. Geçen sene fuarı ziyaret edenlerin % 92'si fuarı iş çevrelerine tavsiye ederken, ziyaretçilerin %96'sı fuara bu sene yeniden katılıyor. İkili iş görüşmelerinin de yapılacağı fuar, yeni ihracat bağlantılarının kurulmasına da büyük katkı sağlayacak.

Konya, 158.8 milyon dolarla tarım makineleri ihracatında ikinci sırada

Ülkemizin 'Tarım Başkenti' olan Konya, tarımı kadar tarım sanayisinde de ön planda. Çok sayıda firmanın römork, pulluk, hububat ekim ve pancar sökme makineleri ürettiği Konya, tarım manikaları sektöründe Türkiye ikincisi. Şehrin, genel makine ihracatı içerisinde tarım makineleri ihracatının payı yaklaşık %60 oranında. Konya, Türkiye tarım makineleri ve aletleri ihracatının yaklaşık %13'ünü gerçekleştiriyor. Bu bağlamda tarımsal mekanizasyon ve ekipman konseptinde dünyanın sayılı fuarları arasında yer alan Konya Tarım Fuarı, sektörün ihracat hedeflerine her yıl ortalama %20 civarında katkı sağlıyor. Tarım sektöründe ise en çok yatırımcıyı Konya'nın çekmesi de Konya Tarım Fuarı'nın önemli nitelikleri arasında yer alıyor.

5000'e yakın yabancı iş insanı gelecek

Fuarın düzenlendiği her yıl ülke ve bölge ekonomisine yadsınamaz katkılarının bulunduğunu belirten Tüyp Fuarlar Yapım A.Ş. Genel Müdürü İlhan Ersözlü, "Konya Tarım Fuarı, Avrupa'nın her yıl düzenlenen en büyük tarım fuarı konumunda. 2022'de fuara 20 ülkeden 461 firma ve firma temsilciliği katıldı ve fuar, 101 ülkeden 233.133 ziyaretçiye ev sahipliği yaparken, yurt içinden de 81 ilden ziyaretçi ağırladı. Bu sene 19. kez düzenlenecek fuara yine 20'nin üzerinde ülkeden 500'e yakın firma ve firma temsilciliği katılacak. Balkan ülkelerinin tamamından, Gürcistan, Azerbaycan ve Orta Asya ülkeleri, Körfez ülkeleri, Fas, Tunus Cezayir gibi Kuzey Afrika ülkelerinin yanı sıra; Kenya, Uganda, Senegal, Etiyopya gibi Orta Afrika ülkeleri ve İran gibi 100'ün üzerinde ülkeden 5 bine yakın iş insanı olmak üzere toplamda 300 bine yakın ziyaretçi ağırlayacağımızı tahmin ediyoruz. Bir dünya markası haline gelen Konya Tarım Fuarı, yine tarım sektörünün ihracat hedeflerine damga vuracak" dedi.

Fuar, şehre katkı sunuyor

Fuarın destekçilerinden Konya Ticaret Odası (KTO) Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Öztürk Konya'nın sektördeki gücüne de dikkat çekerek "Konya'nın yüksek bir ivme ile artan ihracat performansında, şehrin önde gelen sektörleri olan tarım ve tarım makineleri sektörlerimizin büyük katkısı vardır. Şehrimiz ekonomisine girdi sağlayan, birçok sektörümüzün iş hacminin ve katma değerinin artmasında katkısı olan fuarlarımız aynı zamanda şehrimiz için belirlediğimiz ihracat hedeflerimizi gerçekleştirmede de en büyük destekçimiz olmaktadır. 19. Konya Tarım Fuarımızın şehrimizin ve ülkemizin 2023 yılı ihracat rakamlarına katkı sağlayacağına inanıyoruz. 2022 yılında ülkemizden ve 101 farklı ülkeden gelen toplam 207.133 ziyaretçiyi Konya'da buluşturan Konya Tarım Fuarımız, bu sene de iş ve ticaret için fuarımızı tercih eden herkesin kazancını artıracaktır. Fuarımızın sektörümüz, şehrimiz ve ülkemiz adına hayırlar getirmesini temenni ediyor, şehrimizden ve ülkemizden sektörle ilgilenen herkesi tarım fuarımızı ziyaret etmeye davet ediyorum" ifadelerini kullandı.

Tarım sektörü hedeflerine koşuyor

Tarım makinaları sektörünün ülkemiz için önemine değinen Türk Tarım Alet ve Makinaları İmalatçıları Birliği (TARMAKBİR) Yönetim Kurulu Başkanı Şenol Önal ise

“Endüstrimiz, toplam üretim değerinden ihracata, yarattığı katma değerden, çalışan sayısına kadar makine imalat sanayindeki 22 alt sektör arasında ilk sıralarda yer alıyor. Gelişimini ara vermeden sürdürmeye devam eden sektörümüz, 43 bin kişiye direkt istihdam sağlıyor ve üretim değeri ile Avrupa’da dördüncü sırada yer alıyor. Türk Tarım Makinecileri, 2022 yılında 1,6 milyar dolar seviyesine yaklaşan bir ihracat gerçekleştirdi. Fuarlar, Kısa vadede hedefimiz ise 2 milyar dolar barajını aşılıp dünyada ilk 10’a girmek. Nitelikli tarım teknolojileri ihtisas fuarları, endüstrimize önemli katkılar sunuyor. Konya Tarım Fuarı ise bizim için ayrıca önemli. Fuarda yenilikçi ürünlerimizi yurt içi ve yurt dışından sektör profesyonellerine tanıtmayı hedefliyoruz” dedi.

Fuar 5 gün boyunca ziyarete açık olacak

5 gün sürecek olan fuar son gün hariç 9.30 ile 18.00 arasında, son gün ise 17.00’ye kadar ziyaret edilebilecek. Ziyaretçiler tarım sektöründeki tüm gelişmeleri daha yakından görme ve gözlemlene fırsatı bulurken düzenlenen etkinliklere katılarak yeni teknolojiler ve son trendlerle ilgili bilgi edinebilecekler.

Arpalık haline getirildi... TÜRKŞEKER Tarım'da limon skandalı!

Skandalları da bitmiyor... Şeker vurgunu ve şaibeli arpa, buğday satışı ile gündeme gelen TÜRKŞEKER Tarım'da, yeni bir skandal patlak verdi.

Sadettin İnan

TÜRKŞEKER Tarım'ın, depremzede çiftçiden düşük fiyattan aldıkları limonu yüksek fiyattan marketlere satarak komisyonculuk yapması, tepkileri üzerine çekti. TÜRKŞEKER Tarım, gelineen noktada asli görevlerinden uzaklaşırken, yöneticilerine yüksek maaşların ödendiği bir arpalık haline getirildi.

TÜRKŞEKER Tarım'ın sözleşmeli tarım ve regülasyon anlamında bir görevi kalmamasına rağmen yöneticilerine ve çalışanlarına yüksek maaşların ödendiği bir kurum haline getirilmesi dikkat çekiyor. Çiftçi ve ülke tarımı adına hiçbir fonksiyonu kalmayan TÜRKŞEKER Tarım'da genel müdür, 2 genel müdür yardımcısı, 4 direktör ve 20 müdürlük bulunurken, genel müdür, huzur hakkı ile birlikte 100 bin liranın üstünde maaş alırken, genel müdür yardımcıları 80 ile 90 bin lira arasında, direktörler 75 bin lira, müdürler ise 60-65 bin lira arasında maaş alıyorlar.

Sözde çiftçi ile sözleşmeli üretim yaparak üretime ve çiftçiye destek vermek için kurulan TÜRKŞEKER Tarım, depremzede üreticinin limonunu 7 liradan alarak yüzde 57 kârla 11 liraya Migros'a sattığı ortaya çıktı. Hükümet bir taraftan gıda fiyatlarının aracı ve komisyoncular tarafından yükseltildiğinden şikâyet ederken, diğer taraftan Türkiye Varlık Fonu'nun bünyesinde bulunan ve Varlık Fonu Genel Müdür Yardımcısı Murat Ulu'nun Yönetim Kurulu başkanlığını yaptığı TÜRKŞEKER Tarım'ın

komisyonculuk yaparak çiftçinin sırtından para kazanan bir şirket haline gelmesi yaşanan skandalı gözler önüne seriyor.

İYİ NİYETLERLE KURULMUŞTU, ARPALIK HALİNE GETİRİLDİ

TÜRKŞEKER Tarım'ın kamu şeker fabrikalarının bağlı bulunduğu TÜRKŞEKER ile hiçbir bağı bulunmazken, TÜRKŞEKER Tarım'da yapılan şaibeli işlerin faturasının da isminden dolayı TÜRKŞEKER'e kesilmesi, kamuya ait şeker fabrikalarını da yıpratır hale geldi.

TÜRKŞEKER Tarım, eski Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak döneminde, sözleşmeli üretimin yaygınlaştırılması ve gıda ürünlerinde regülasyon görevi görmesi amacıyla kurulmuştu. Kurulduğu ilk yıllarda kuruluş amacı doğrultusunda hizmet ederken, Berat Albayrak'ın görevden ayrılmasıyla birlikte TÜRKŞEKER Tarım da asli görevinden uzaklaşarak, şaibeli ürün satışları ve kamu kaynaklarının belli kesimlere aktaran bir kurum haline getirildi.

ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER KAMUOYUNDAN GİZLENİYOR

Yüksek maaşların ödendiği ve adeta bir arpalık haline getirilen TÜRKŞEKER Tarım'ın yaptıkları bütün satışlarla ilgili kamuoyuna hiçbir bilgi verilmezken, yönetim kurulu üyelerinin ve üst düzey yöneticilerinin bile şirketin web sayfasında yayınlanmayarak kamuoyundan gizlenmesi dikkat çekiyor.

ALKAN DÖNEMİNDE YAPILAN ŞAİBELİ SATIŞLAR, ÜSTÜ ÖRTÜLEREK AKLANMIŞTI

TÜRKŞEKER Tarım'ın Yönetim Kurulu başkanlığını Türkiye Varlık Fonu Genel Müdür Yardımcısı Murat Ulu yaparken, genel müdürlüğünü ise Muhammed Gümüşsoy yapıyor. Geçmişte TÜRKŞEKER'in ürettiği şekerlerin tamamen TÜRKŞEKER Tarım üzerinden yapılması, şeker satışlarındaki denetimi ortadan kaldırırken, çiftçiden alınan buğday ve arpaların da toplu halde hiçbir duyuru ve ilana çıkılmadan TÜRİB üzerinden kapalı bir şekilde belli firmalara toplu halde satıldığı şaibeli bir şekilde ortaya çıkmıştı. Yine çiftçiden alınan nohudun, piyasanın çok altında fiyatla ihale ve duyuruya çıkılmadan yandaş firmalara el altında satılması gündeme gelirken, asıl skandal ise 1 Ocak 31 Mayıs 2022 tarihleri arasında şeker fiyatları düşüken şeker tüccarına yapılan şeker satışlarında yaşanmıştı.

ŞEKERDE YAPILAN BÜYÜK VURGUN CİMER'DEN BİLE GİZLENDİ

1 Ocak-31 Mayıs 2022 tarihlerinde şeker fiyatları düşüken, şeker tüccarı yapan belli firmalara yapılan şeker satışı kamuoyuna açıklanmazken, konuyla ilgili Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'na yapılan 4 ayrı başvuruya da TÜRKŞEKER Tarım'ın hiçbir şekilde cevap verilmemesi, şeker vurgununa yönelik iddiaları kuvvetlendiriyor.

Hisarcıkloğlu: ABD Ticaret Odası ile işbirliği anlaşmasını yenileyeceğiz

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıkloğlu, ABD Ticaret Odası ile aralarındaki işbirliği anlaşmasını bir yıl daha yenileyeceklerini belirterek, "Birlikte çok daha fazlasını yapabileceğimize inanıyorum." dedi.

ABD-Türkiye İş Forumu, "Dirençli Ortaklıklara Öncelik Verilmesi" başlığıyla ABD Ticaret Odası'nda düzenlendi.

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, Türkiye'nin Washington Büyükelçisi Hasan Murat Mercan, ABD'nin Ankara Büyükelçisi Jeffry Flake, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıkloğlu ve ABD Ticaret Odası Türkiye ve Orta Doğu'dan Sorumlu Kıdemli Başkan Yardımcısı Khush Choksy'nin yanı sıra, foruma Türkiye ve ABD'den iş dünyası temsilcileri katıldı.

Hisarcıkloğlu, açılış konuşmasında, 6 Şubat'ta meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerin, Türkiye'nin güneydoğu bölgesinde 11 ili ve bu şehirlerdeki 14 milyon insanı etkilediğini söyledi.

İnsani kayıpların yanı sıra bölgenin Türkiye ekonomisi açısından önemine değinen Hisarcıkloğlu, bölgenin hem sanayi hem de tarım sektörleri açısından önemli olduğunu vurguladı.

Rifat Hisarcıkloğlu, bölgenin, Türkiye'nin toplam milli gelirinin yüzde 9'unu, ihracatının yüzde 8,5'ini ve tarımsal üretiminin yüzde 14'ünü karşıladığını aktardı.

Bölgedeki ekonomik faaliyetin ve üretimin yaklaşık yüzde 50 düşmesinin beklendiğine dikkati çeken Hisarcıkloğlu, bu durumun, ekonomik büyüme üzerinde bu yıl

doğrudan olumsuz bir etkiye sahip olacağını kaydetti. Hisarcıklioğlu, 200 bine yakın şirketin bu felaketten olumsuz etkilendiğini ifade etti.

Hisarcıklioğlu, ABD Ticaret Odası ile aralarındaki işbirliği anlaşmasını bir yıl daha yenileyeceklerine işaret ederek, "Birlikte çok daha fazlasını yapabileceğimize inanıyorum." dedi.

ABD Ticaret Odası Türkiye ve Orta Doğu'dan Sorumlu Kıdemli Başkan Yardımcısı Khush Choksy ise Türkiye ve Suriye'de etkili olan depremlerin ardından yaklaşık 200 uluslararası şirketin, 110 milyon doların üzerinde aynı ve maddi yardımda bulunduğunu hatırlattı.

ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken'ın, depremlerin ardından Türkiye'ye sağlanan desteğe ilişkin ABD Ticaret Odası ile görüşme yaptığını anımsatan Choksy, ABD ve Türkiye arasında iş ilişkisi kurmak için "kritik" bir zaman olduğunu dile getirdi.

Türkiye'nin Washington Büyükelçisi Hasan Murat Mercan da depremlerin ardından uluslararası toplumun gösterdiği dayanışmanın, Türkiye'ye güç verdiğini belirtti. Mercan, depremlerin ardından hızla yardım kampanyası başlattıklarını ve ABD'deki tüm Türk misyonlarının deprem bölgelerine yönelik bağışları kabul ettiğini anlattı.

Büyükelçi Mercan, ABD genelinde binlerce yardım malzemesinin toplandığını ve Türk Hava Yolları aracılığıyla Türkiye'ye gönderildiğini anımsattı.

ABD'nin Ankara Büyükelçisi Jeffry Flake ise ABD'li arama kurtarma ekiplerinin Türkiye'deki çalışmalarına değindi. Flake, ABD'li ekibin, Hatay'da 5 günde kurduğu sahra hastanesini Sağlık Bakanlığına devrettiğini söyledi.

Flake, ABD hükümetinin, Türkiye ve Suriye'yi etkileyen depremler nedeniyle 185 milyon dolarlık yardım taahhüdünde bulunduğu dikkati çekti.

Konuşmaların ardından TOBB ile ABD Ticaret Odası arasında işbirliğine ilişkin mutabakat zaptı imzalandı.

Yurtdışına giden yatırımlar ‘kırmızı alarm’ seviyesinde

Türkiye’ye yurtdışından doğrudan yabancı yatırımlarda (DYY) ivme kaybı, yurtdışına yatırımlarda ise artış eğilimi sürüyor. Türkiye ekonomisinin sağlıklı büyüme gösterdiği 2000’li yılların ilk 10 senesinde yüzde 5-10’lar seviyesinde bulunan giden yatırımlar/gelen yatırımlar oranı, sonraki dönemde yukarı yönlü seyirle 2022’de yüzde 62’ye ulaştı.

MEHMET KAYA / ANKARA

Türkiye’de son yıllarda yabancı doğrudan yatırımlarda ciddi düşüşler gözleniyor. Gelen sermaye nitelikli yabancı doğrudan yatırımların büyük bir kısmı mevcut işletmelerin yatırımlarından oluşurken, toplam yabancı sermaye girişindeki pozitif tutarı da gayrimenkul alımları sürüklüyor. Nitekim, 2022 yılı TL’deki değer kaybı, Rusya’nun Ukrayna’ya saldırısı nedeniyle Türkiye’ye yönelik Rus ve Ukrayna vatandaşlarının alımları nedeniyle gayrimenkule yapılan yabancı yatırımlar açısından rekor yılı olarak kayda geçti.

Ülkeye çekilen yabancı doğrudan yatırımlar kadar ülkeden dışarıya yapılan yabancı doğrudan yatırımlar da son dönemde hesaplanan göstergelerden biri haline geldi. Türkiye’ye yapılan doğrudan yatırımlardaki azalmayla bir dönem yıllık 20 milyar dolara ulaşan tutarlar, 2017’den bu yana 10 milyar doların altında, 6-8 milyar dolar aralığında sıkışmış durumda. Üstelik bunların içinde gayrimenkul yatırımları da bulunuyor. Yabancılar mülk satışına yönelik düzenlemelerle birlikte gayrimenkul alımları uzun süredir sürekli yükselme eğiliminde.

Yerleşiklerin yurtdışı yatırımları ciddi seviyelere ulaştı

Yabancı doğrudan yatırımların azalması ve gayrimenkule yapılan yatırımların artışı gibi çeşitli olumsuz işaretler yanında, Türkiye’de yerleşiklerin yurtdışına doğrudan yatırımlarındaki artış eğilimi de dikkat çekici. Buna bağlı olarak, yurtdışına yapılan yatırımların, gelen yatırımlara oranı da ciddi seviyelere ulaşmış durumda. Türkiye ekonomisinin sağlıklı büyüme gösterdiği 2000’li yılların ilk 10 senesinde yüzde 5-10’lar seviyesinde bulunan bu oran, 2010’lu yıllardan itibaren bozulmaya başladı ve yurtdışına yapılan yatırımların ağırlığı sürekli arttı. 2022 yılı ise yüzde 61,9 ile rekor kırdı.

Türkiye’de, yabancı doğrudan yatırımlarda gayrimenkulün ağırlığının yüksek olması, net yabancı sermaye girişi ile buna bağlı tartışmalarda dikkate alınması gereken bir ağırlık olarak öne çıkıyor. Nitekim, bazı yıllarda, net yabancı sermaye girişinin (yurtdışına yapılan yatırımların düşülmesi sonucu elde edilen net tutar) çok büyük bir kısmının gayrimenkulden oluştuğu yıllar da gerçekleşti. Bu nedenle, yurtdışına yapılan doğrudan yatırımların gelen yatırımlara oranında gayrimenkul dışarıda bırakıldığında da yüksek oranlar göze çarpıyor. Bu şekilde hesaplama yapıldığında, 2018’den bu yana giden yatırımların (gayrimenkul dahil) gelen yatırımlara (gayrimenkul hariç) oranı yüzde 55’in üstünde bulunuyor. Salgın yılı olan 2020 ve 2021’de ise bu oran yüzde 80’in üzerinde gerçekleşti. 2022’de ise bir miktar gerileyerek yüzde 73,57’ye geriledi. Bunda, her ne kadar ilk kez 6 milyar doların üzerinde gayrimenkul alımı olsa da, salgın yılları sonrası şirketlerin askıya aldığı yatırımlara tekrar başlamasının etkili olduğu tahmin ediliyor.

ABD'deki banka iflasları, piyasaları sarstı

SVB'nin iflası ve panik satışlarının diğer bankalara da sıçraması bankacılık sektöründe daha geniş bir kriz endişelerine neden oluyor. Yatırımcılar riskli varlıklardan hazine tahvillerine kaçarken, gelişmeler bir çok yatırım bankasına göre Fed'in sıkılaşmada fren yapmasına yol açacak.

HİLAL SARI

Silikon Vadisi'nde teknoloji startuplarını destekleyen ve varlıkları 200 milyar doların üzerindeki Silicon Valley Bank'ın (SVB) iflası şimdiden en az bir bankaya daha sıçramış durumda. Signature Bank'a da pazar günü ABD otoriteleri tarafından kayyum atandı. Haftanın ilk işlem gününde First Republic Bank'ın hisselerinin de yüzde 70'e yakın düşmesi küresel piyasalarda bir bankacılık krizi endişelerini güçlendiriyor. Bir çok yatırım bankası son bir kaç günde yaşananların ardından ABD Merkez Bankası'nın (Fed) mart toplantısında parasal sıkılaşmada frene basacağı yönünde görüş bildiriyor.

“Enflasyonla mücadelede geri adım atacak”

ABD Hazine Bakanlığı, ABD Merkez Bankası (Fed) ve ABD Federel Mevduat Sigorta Kurumu (FDIC), SVB'nin iflasının ardından yangını söndürmek için hızla mevduatların korunması için adım attı ancak bu adım doğrudan kurtarma olarak nitelendirilmese de, hükümetin bu desteğinin enflasyonla mücadeleyi de zedeleyebileceği dile getiriliyor. Ünlü ekonomist Mohamed El-Erian'ın da ifadeleriyle “SVB kurtarması çoğu kişinin beklediğinin ötesine aşmış durumda ve piyasalar bunu

sadece mevduatları ve küçük teknoloji startuplarını korumak olarak görmüyor.” El-Erian 2 yıllık tahvil getirilerindeki hareketin bunun sistemik bir risk olarak görüldüğü anlamına geldiğini ve Fed’in enflasyonla mücadelesinden geri adım atacağına işaret ettiğini söylüyor. ABD otoritelerinden yapılan ortak açıklamada bankalara bir yıla kadar kredi sağlayacak bir Banka Vadeli Finansman Programı oluşturulacağı ve ABD Hazine Bakanlığının programa Borsa İstikrar Fonu’ndan 25 milyar dolara kadar kadar kaynak sağlayacağı belirtilmişti.

GOLDMAN: Martta faize dokunmaz

Bugün açıklanacak ABD şubat enflasyon verisi ve sonrasında ABD perakende satış verileri Fed’in yakından izleyeceği veriler ancak bankacılıkta kriz endişeleri bir çok yatırım bankasına göre Fed’in sıkılaşma adımlarını yavaşlatacak. Para piyasaları da hızlı bir şekilde yeni koşulları fiyatlamaya başladı ve Fed’in 50 bps faiz artırma ihtimali neredeyse tamamen sıfırlandı. 25 bps ihtimali yüzde 90’a ulaştı ancak ABD’li yatırım bankası Goldman Sachs Fed’in bankacılık sektörüne yönelik endişeler nedeniyle faiz artırımına gitmeyeceğini öngördüklerini söyledi. Banka 22 Mart toplantısını pas geçtikten sonra Fed’in Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında 25 bps’lik artırımlarla ilerleyeceği ve faizde zirvenin yüzde 5,25-5,5 düzeyi ile görüleceğini öngörüyor. Ancak belirsizlik de bankaya göre kaydadeğer oranda artmış durumda.

TD SECURITIES: SVB felaket habercisi

Kanada merkezli yatırım bankası TD Securities ise pazar günü yayınladığı müşteri notunda SVB’nin çöküşünü bankacılık sektörünün geneli için bir felaket habercisi olarak nitelendiriyor. Banka, pandemi döneminde agresif parasal genişleme ile banka mevduatlarında çok hızlı bir artış yaşandığını, bankaların bu mevduatla çok fazla tahvil ve ipotekle dayalı varlık satın aldığını, ancak 2022 başlarında mevduatların hızla düşmeye başlaması ve Fed’in sıkılaşmasıyla bankacılık sisteminde likidite ihtiyacının arttığını söylüyor.

DEUTSCHE BANK: Fed yavaşlar

Alman yatırım bankası Deutsche Bank da Fed’in yavaşlayacağını öngörenlerden. Deutsche Bank küresel forex direktörü Gorge Saravelos “Fed’in sıkılaşma hızını düşürme olasılığın çok yükseldiğini ve nihai faiz düzeyinin de gelişmelerle düştüğünü” söylüyor.

COMMERZBANK: 50 bps’den şaşmaz

Commerzbank ise Fed’in yolundan şaşmayacağını öngören sayılı banka arasında. Bankanın faiz stratejisti Rainer Guntermann “Biz işsizlik hafif yükseliyor ve ücret büyümesi yavaşlıyor olsa da işgücü piyasasının güçlü seyrini koruduğu bu dönemde yaşanan gelişmelerin Fed’i 50 bps patikasından çıkartacağını düşünmüyoruz” diyor.

Trump kuralları gevşetmişti, Biden’dan sıkılaştırma çağrısı

ABD bankacılık sektörü düzenlemeleri çalkantıyla birlikte yeniden mercek altına alınıyor. ABD Başkanı Joe Biden’ın haftasonu ve pazartesi günü yaptığı açıklamalar

bankacılık sektöründe denetimi artıracak bazı adımlar atılabileceğine işaret ediyor. Biden dün piyasalar açılmadan yaptığı konuşmada mevduat sahiplerine “ABD bankacılık sistemi güvenli ve hükümet ‘ne gerekiyorsa’ yapacak” mesajı verdi. Ancak Biden, Dodd-Frank yasasından da bahsetti ve Trump yönetiminin bu yasadaki bazı kuralları gevşettiğini belirterek, bankacılık otoritelerine kuralların yeniden sıkılaştırılması için çağrı yaptı. 2008 krizi sonrası bankaların 50 milyar dolar varlıkla denetime girmesini öngören Dodd-Frank yasası eski ABD Başkanı Donald Trump zamanında Cumhuriyetçiler tarafından gevşetilmiş ve bu eşik 250 milyar dolara yükseltilmişti. Şu anda sorun yaşayan bir çok bankanın toplam varlıkları 250 milyar doların altında. Stanford Üniversitesi’nden fi nans profesörü Anat Admati de son bir kaç yılda otoritelerin bankacılık sisteminin daha kırılgan hale gelmesine izin verdiğini söylüyor.

NELER OLDU?

- SVB elindeki 20 milyar dolarındaki hazine tahvillerinden 1,8 milyar dolar zarar ettiğini ve 2 milyar dolar sermaye artırımına gitmek istediğini duyurdu. Şirketin hisselerinde hızlı bir düşüş görüldü ve cumartesi günü bankaya kayyum atandı.
- Pazar günü New York eyaleti mali hizmetler otoritesi 89 milyar dolar mevduatı bulunan ve SVB’ye benzer şekilde mevduatının yüzde 90’ı garanti altında olmayan Signature Bank’ın da kapatılmasına, FDIC yönetiminde kayyum atanmasına ve satışı için görüşmelerin yapılmasına karar verdi
- Fed ve ABD Hazine Bakanlığı tarafından bankalara mevduat sahiplerinin fonlarına ulaşılabilmesi için acil finansman köprüsü açıldı.
- ABD otoritelerinin bu adımı sistemik riskin resmen kabul edilmesi olarak algılanınca pazartesi günü de dünya genelinde bankacılık sektörü hisselerinde düşüşler devam etti.
- Haftanın ilk işlem gününde ABD açılış öncesi First Republic Bank hisseleri yüzde 70, Western Alliance Bancorporation yüzde 65, PacWest Bancorp yüzde 42,

AB KURALLARI DAHA KATI

Avrupa ve Asya’da da bankacılık sektörüne yönelik endişeler banka hisselerinde sert düşüşlere neden oluyor. Ancak Avrupa Merkez Bankası’nın (ECB) ve Eurogroup’tan gelen açıklamalarda Avrupa’da regülasyonların çok güçlü olduğu ve endişeye gerek olmadığı vurgulandı.

“ECB 50 BPS’DEN DEVAM”

Uzmanlara göre ECB faiz patikası da gelişmelerden etkilenmeyecek. Citi analistleri bankadan 50 bps faiz artırımını gelmesini öngörüyor. Ancak para piyasalarında mayıs için 25 bps faiz artırımını da fiyatlanmaya başlandı.

ROUBINI: ÇÖKENLER KRİPTOCU

Kriz kahini lakaplı ünlü ekonomist Nouriel Roubini ise kripto paralara yatırım yapan tüm bankaların çöktüğünü söylüyor ve “SVB gibi bir banka bir günde batıyorsa, kripto alanındaki herhangi bir borsa veya kurum çok daha hızlı batabilir” diyor. Roubini kripto gibi riskli varlıklara yatırım yapan bankalara devletin destek vermesini de eleştiriyor ve kripto sektörünün sistematik bir erime yolunda olduğunu belirtiyor.

YATIRIMCI TAHVİLE KOŞUYOR

Küresel piyasalarda yatırımcılar krizin daha da genişleyeceği endişesiyle riskli varlıklardan kaçarak hazine tahvillerine koşuyor ve bu durum faiz görünümüne karşı en hassas varlık olarak görülen 2 yıllık hazine tahvillerinde getiriyi hızla düşürüyor. Dolar endeksi yüzde 0,3 gerilerken, sterlin ve euro’da yüzde 0,2 yükseliş oldu. Japon Yeni de yüzde 1’in üzerinde yükseldi. Altın da yüzde 1 daha yükselerek 1.885 dolar/ons düzeyine çıktı. Brent ve WTI gün içinde yüzde 5’e yakın düşüşle sırasıyla 78,34 ve 72,30 dolar/varil düzeylerine geriledi.

Meclis'te seçim öncesi kanun teklifi yoğunluğu

Cumhurbaşkanlığı ve milletvekili seçimleri için geri sayım başlarken, Meclis bekleyen yasa tekliflerine odaklandı. Daha önceki seçim dönemlerinde olduğu gibi milletvekili listeleri kesinleşinceye kadar Meclis'in çalışması planlanıyor. Seçim ile birlikte sona erecek 27'nci dönemde şimdiye kadar 297 teklif kanunlaştırıldı.

CANAN SAKARYA / ANKARA

14 Mayıs'ta yapılacak seçimler için geri sayım sürerken, en geç 7 Nisan'a kadar çalışması beklenen Meclis'in gündeminde önemli düzenlemeler bulunuyor. Gelecek haftadan itibaren Meclis'in gerekirse cuma ve cumartesi günleri de çalışması planlanıyor. Meclis bu hafta, yeraltı otoparkları ve ileri teknoloji sera işletmelerinin yer alacağı Adana Karataş Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi kurulmasına ilişkin düzenlemeleri içeren çevre ile ilgili torba kanun teklifini görüşecek. Ardından doğal afetlerde imar, altyapı ve üstyapı çalışmaları için gerekli kaynağın sağlanması, yönetilmesi ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlara aktarılması amacıyla kurulması öngörülen Afet Yeniden İmar Fonu'na ilişkin yasa teklifi kanunlaştırılacak. Doğalgaz piyasasında serbestleşmeyi sağlayan, organize sanayi bölgelerine dönük düzenlemeleri içeren 24 maddelik kanun teklifi 14 Mart'ta Meclis Sanayi Komisyonu'nda ele alınacak. Yeni yargı paketi ise 15 Mart'ta Adalet Komisyonu'nda görüşülecek ve gelecek hafta kanunlaştırılacak. Orman Kanunu değişiklik teklifi de Meclis kapanmadan görüşülecek. Bu arada optisyenlik ve sağlıkla ilgili düzenlemeleri içeren yeni bir teklifin Meclis'e gelmesi planlanıyor. Öte yandan Meclis seçim

sürecindeyken ihtiyaç duyulabilecek düzenlemelerle ilgili AK Parti Grubu'na gelen talepleri içeren yeni bir torba teklifin de gündeme gelebileceği belirtiliyor.

Meclis kapanmadan önce Dışişleri Komisyonu'ndan geçen bazı uluslararası anlaşmalar da Meclis gündemine alınacak.

Anayasa değişikliği teklifi kadük olacak

Başörtüsüne anayasal güvence getiren uzun süre siyasetin gündemine oturan partilerin üzerinde uzlaşma sağlayamadığı tartışmalı anayasa değişikliği teklifinin Meclis'in gündeminin yoğun olması nedeniyle ele alınması beklenmiyor.

27. dönem 5 parti ile başladı 5 yılda 14 partiye çıktı

Haziran 2018 seçimleri sonrası 600 milletvekili ve 5 parti ile başlayan 27. dönemde parti sayısı 14'e çıkarken istifa, ölüm ve vekilliği düşürülenlerle milletvekili sayısı 577'ye düştü. AK Parti, CHP, HDP, MHP ve İYİ Parti olmak üzere 5 partinin girdiği Meclis'te bugün Türkiye İşçi Partisi, Demokrat Parti, Memleket Partisi, Büyük Birlik Partisi, Demokrasi ve Atılım Partisi, Demokratik Bölgeler Partisi, Saadet Partisi, Yenilik Partisi, Zafer Partisi olmak üzere 14 parti temsil ediliyor. Bağımsız milletvekili sayısı ise 3.

Milletvekili sayısı 577'ye düştü

Milletvekili sayısı istifa, ölüm ve vekilliği düşürülenlerle 577'ye düştü. Kabinede görev alan AK Parti İstanbul Milletvekili Berat Albayrak, İstanbul Milletvekili Süleyman Soylu, Antalya Milletvekili Mevlüt Çavuşoğlu, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Mersin Milletvekili Lütfi Elvan, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Yozgat Milletvekili Bekir Bozdağ bakan olarak atanmaları nedeniyle milletvekilliğinden istifa ettiler.

CHP Antalya Milletvekili Deniz Baykal, CHP Edirne Milletvekili Erdin Bircan, CHP Denizli Milletvekili Kazım Arslan, AK Parti İstanbul Milletvekilleri Markar Eseyan ile İsmet Uçma, Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç vefat etti. AK Parti Adıyaman Milletvekili Yakup Taş yaşanan deprem felaketinde hayatını kaybetti.

HDP Diyarbakır Milletvekilleri Semra Güzel, Musa Farisoğulları ile Hakkari Milletvekili Leyla Güven'in milletvekilliği düşürüldü. AK Parti Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Eşref Fakıbaba ise partisinden ve milletvekilliğinden istifa etti.

CHP Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet, CHP Bolu Milletvekili Tanju Özcan, HDP Diyarbakır Milletvekili Adnan Selçuk Mızraklı, HDP Kars Milletvekili Ayhan Bilgen, HDP Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan belediye başkanlığı tercihi nedeniyle istifa ettiler.

Dokunulmazlık dosyaları rekor sayıya ulaştı

Bu dönem TBMM'deki dokunulmazlık dosyaları rekor sayıya ulaştı. 27. dönemde TBMM Anayasa-Adalet Karma Komisyonu'ndaki dokunulmazlık dosyası sayısı 1811'e ulaştı. 1320 dosya ile HDP ilk sırada yer alırken, ikinci sırada 288 fezleke ile

14.03.2023

CHP yer aldı. AK Parti'li milletvekillerinin 20, İYİ Parti'li milletvekillerinin 19, MHP' li milletvekillerinin 9, Türkiye İşçi Partili milletvekillerinin 35, Demokratik Bölgeler Partisi'nin 89 dosyası bulunuyor.

Soru önergelerinin sayısı 80 bini geçti, 297 kanun çıktı

27. Dönem en fazla soru önergesinin verildiği dönem oldu. Milletvekilleri tarafından verilen soru önergesi sayısı 80 bini geçti. Meclis tarihinde ilk defa bir dönem içinde 6. yasama yılı gerçekleşti. 27. Dönem'de bugüne kadar 297 kanun çıkarıldı, önümüzdeki günlerde çıkarılacak kanunlarla bu sayı 300'ü geçecek.

Tarım alanlarına deprem konutu olur mu?

Ali Ekber YILDIRIM

14 Mart 2023 Salı

Kahramanmaraş merkezli iki büyük depremin üzerinden 37 gün geçti. Enkaz kaldırma çalışmaları sürerken yaraları sarmak, bölgede yaşayanların barınma, gıda, sağlık ve diğer sorunlarına kalıcı çözüm bulmak için çalışmalar sürdürülüyor.

Bu çalışmalar devam ederken tarım konusunda daha önce dile getirdiğimiz endişeler ne yazık ki bazı kentlerde gerçeğe dönüşüyor. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, deprem felaketinin boyutlarına dikkat çekerek yeni yapılaşmanın ovalardan dağlara doğru olacağını söylemesine rağmen tarım arazileri imara açılıyor. Ekili tarlalarda iş makineleri çalışıyor ve deprem konutları yapılıyor. Ayrıca tarımsal üretimi, su kaynaklarını tehdit edecek şekilde bazı alanlara depremin enkazı, moloz dökülüyor. Bilim insanlarının asbest başta olmak üzere bu enkazların yaratacağı tehlikelerle ilgili uyarıları dikkate alınmıyor.

Türkiye'nin tek ceviz gen havuzuna deprem konutu

Depremi merkez üssü olan Kahramanmaraş, ceviz ve badem ıslahında çok önemli bir yere sahip. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sert Kabuklu Meyveler Uygulama ve Araştırma Merkezi (SEKAMER) ıslah çalışmaları ile dünyada bilinen merkezlerden birisi. Dünyadaki 3 ceviz gen havuzundan birisi bu alanda.

SEKAMER'in ceviz, badem, zeytin ve Antep fıstığı araştırma ve ıslah çalışmalarının yapıldığı, öğrenci ve çiftçi uygulama alanı olarak kullanılan, Dulkadiroğlu ilçesi Ağyar mevkiinde (Akyar Mahallesi) bulunan 400 dönüm arazinin 135 dönümü Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Toplu Konut İdaresi (TOKİ) tarafından konut alanı olarak belirlendi. Konut yapma çalışmaları da başlatıldı. Kahramanmaraş'ta konut alanı olarak seçilebilecek en son yer denilecek bir alan burası.

Üniversiteden açıklama

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nden 6 Mart 2023 tarihinde yapılan açıklamada SEKAMER arazisinin toplu konut alanı olarak seçildiği şu açıklama ile duyuruldu:

“Kahramanmaraş merkezli ve 11 ili etkileyen asrın felaketi olan depremlerin ardından depremzedelerin barınma sorununu çözmek için toplu konut alanları belirlenmeye başlamıştır.

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'ndan alınan bilgilere göre, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'ne ait eski ÇİTOSAN arazisi, ceviz-badem araştırma ve ıslah alanı, öğrenci ve çiftçi uygulama alanı olarak kullanılan, Dulkadiroğlu ilçesi Ağyar mevkiinde (Akyar Mahallesi) bulunan KSÜ Sert Kabuklu Meyveler Uygulama ve Araştırma Merkezi (SEKAMER) toplu konut alanı olarak belirlenmiştir.

Ancak bu alanın aynı zamanda Türkiye'nin en büyük ceviz gen havuzu olması dolayısıyla bir takım kaygılar ortaya çıkmıştır. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın verdiği bilgiye göre ceviz gen havuzunun olduğu bölgeye dokunulmayıp diğer alanlara toplu konut yapılabileceği açıklanmıştır.

Şehrimizde yaşanan depremden sonra yaraların sarılması için KSÜ olarak bütün imkanlarımızı seferber etmiş bulunuyoruz.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.”

Genetik kaynaklar kurtarılmaya çalışılıyor

Açıklamada da belirtildiği üzere Türkiye'nin en büyük ceviz gen havuzunun bulunduğu arazinin toplu konut alanı olarak seçilmesi ciddi kaygılara neden oldu. Bakanlık, gen merkezine dokunulmayacağını açıklasa da, konut yapılan alanda da genetik kaynaklar var. Bu kaynakların kurtarılması için bilim insanları canla başla çalışıyor. Böyle bir merkezin konut yapımına ayrılması Türkiye'nin ceviz ıslah çalışmalarını, son yıllarda artan ceviz yatırımlarını yani ülkenin bu alanda gelecek yüzyıllarını olumsuz etkileyecektir. Türkiye şu anda zaten ciddi oranda ceviz ithal ediyor. Islah yapılmazsa, çeşitlilik yok olursa dışa bağımlılık daha çok artar.

Cevizin geleceğine beton dökülüyor

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mehmet Sütyemez, Türkiye'de ceviz konusunda en önemli bilim insanlarının başında gelir. Bugüne kadar en fazla ceviz çeşidi tescil ettiren Mehmet Sütyemez, konut yapımına ayrılan ceviz gen havuzunun oluşturulmasında başından beri çalışan ve yıllardır emek veren bilim insanlarımızdan. Prof. Dr. Mehmet Sütyemez depremde yitirdiği en yakınlarının acısını adeta bir yana bırakıp üzerinde çalıştığı ceviz çeşitlerini betondan kurtarmaya çalışıyor.

Telefonla konuştuğum Prof. Dr. Mehmet Sütyemez bilimsel çalışmaların yapıldığı bir alana konut yapmanın ülkenin ceviz yetiştiriciliğindeki gelecek yüzyıllarını tehdit ettiğini söyledi. Ceviz gen merkezi olarak dünyada 3 önemli merkez olduğunu belirten Sütyemez, bunlardan birisinin Amerika Birleşik Devletleri Kaliforniya eyaletindeki UC Davis Üniversitesi'nde, diğerinin Fransa'da Ulusal Tarım, Gıda ve Çevre Araştırma Enstitüsü'nde (INRAE) ve üçüncüsünün de Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sert Kabuklu Meyveler Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde (SEKAMER) olduğunu söyledi.

Dünyadaki 3 gen merkezinden birine konut yapmanın kabul edilemez bir durum olduğunu vurgulayan Prof. Dr. Mehmet Sütyemez şunları söyledi: "Sert Kabuklu Meyveler Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin (SEKAMER) temeli 1995'te atıldı ve ıslah çalışmaları başladı. Burada ceviz, badem, Antep fıstığı ve zeytin ıslah çalışmalarını sürdürüyoruz. Çalışmalarımızın yüzde 80'i cevizle ilgili. Burası ceviz konusunda dünyanın 3 gen havuzundan birisi. Bugüne kadar 20'den fazla TÜBİTAK projesinin uygulandığı bir alan. Türkiye'de ilk ve tek ıslah araştırma çalışmaları burada devam ediyor. Arazinin büyüklüğü 400 dönüm. Bunun 135 dönümünü konut alanı olarak alınmış ve çalışmalar başlatıldı. Daha çok 2-6 yaş arasında genetik kaynakların olduğu alan seçildi. Diğer alanda ise 10-25 yaş arası genetik kaynaklarımız var."

Çocuklarını enkazdan çıkarır gibi cevizleri kurtarmaya çalışıyor

Toplu konut alanı olarak seçilen alanda araştırma kapsamında çok sayıda ceviz ağacı olan Prof. Dr. Mehmet Sütyemez adeta deprem enkazından çocuklarını kurtarır gibi bu inşaat alanında 2 ve 6 yaş arasındaki gen kaynağı olan ceviz ağaçlarını kurtarmaya çalışıyor. Bu bölme ilgili devam eden 2 TÜBİTAK projesi olduğunu belirten Sütyemez: "Diğer tarafta yani konut alanı dışındaki alanda 10 ile 25 yaş arasındaki çeşitlerimiz var. Burada da devam eden projelerimiz var. Konut alanı olarak seçilen yerde ıslah ve araştırma amaçlı çok sayıda ağacımızı kurtarmaya çalışıyoruz. Hasta olmama rağmen ağaçları söküp diğer alandaki boş yerlere dikerek onları kurtarmaya çalışıyoruz. Havaların iyi gitmesi bir avantaj olsa da söküp diktiğimiz fidanların bazıları tutmayacak. Bazılarını aşılama yoluyla yine kurtarmaya çalışıyoruz. İnşaat alanı seçilirken gen havuzuna dokunulmayacağı söylendi. Ama o alanda da ağaçlarımız var. Ağaçların boyuna bakarak karar verildi. Bizim 2-6 yaş arası olan ağaçlarımız önemsenmedi." dedi.

Sütçü İmam Üniversitesi ceviz ıslahında öncü

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nin ceviz ıslahında öncü olduğunu hatırlatan Prof. Dr. Mehmet Sütyemez sözlerini şöyle sürdürdü: "Üniversitemizin bugüne kadar ceviz konusunda 22 çeşidin tescili ile Türkiye'de ilk sırada. Bilimsel gerçeklere göre yapılamayan binaların, yıkılmasının bedeli bilimsel alt yapı alanlarına ödetilmemelidir. Sayın Cumhurbaşkanımızın buyurdukları gibi 'her üniversite bir konuda çok iyi olmalı.' Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi ceviz çalışmaları ve gen kaynakları ile Türkiye'de en önemli marka konumuna geldiği gibi, dünyada da

tanınır hale gelmiştir. Ayrıca badem, zeytin, Antep fıstığı konusunda da çalışmalar yaptığımız, yüksek lisan, lisans öğrencilerinin, çiftçilerin eğitim alanı olan bir yerin toplu konut ve yaşam alanına dönüştürülmesi ile dokunulmayacak denilen diğer alanlar da aslında tehdit altında. Ağaçlarla insanları komşu olduğunda ne yazık ki burada ağaçlar hep zarar görüyor. Şu anda en büyük beklentimiz en azından şimdilik dokunulmayan alanların korunması. Kalan yerlerdeki 10 ile 25 yaş arasındaki genetik materyallerimizi koruyalım.”

Özetle, Türkiye olarak çok büyük bir felaket yaşadık. Deprem konutlarının biran önce yapılması elbette önemli. Ancak seçimin de etkisiyle hızlı kararlarla tarım arazilerine, araştırma alanlarına, deprem konutlarının yapılması kabul edilemez. Aceleyle, yanlış yere konut yaparak tarım toprakları yok edilmemeli. Bir başka depremde bu konutlar da yerle bir olur ve daha büyük felaketlerle karşı karşıya kalırız.

Adıyaman'da buğday tarlasına konut

Adıyaman'da Toplu Konut İdaresi(TOKİ) buğday ekili tarlaları kazarak inşaat çalışmaları başlattı. Bu çalışmaları ilk olarak Adıyaman Belediyesi duyurdu. Belediyenin resmi sosyal medya hesabından “Başkanımız Dr. Süleyman Kılınç, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakan Yardımcısı Hasan Suver ile birlikte Yeni Otogar arkasında yapımı başlayan Örenli TOKİ Evlerinde incelemelerde bulundular” diye paylaşım yapıldı.

Paylaşımdaki fotoğraflarda yemyeşil buğday tarlaları iş makineleriyle inşaat yapımına hazır hale getirildiği görülüyor. Tepkiler üzerine bu mesaj silindi. Ancak, çalışmalar hız kesmeden devam ediyor.

Gazeteci Candaş Tolga Işık TOKİ Başkanı Ömer Bulut'a bu çalışmaları sordu. Bulut'un verdiği yanıt şöyle: “İddia edildiği gibi bu bölgenin 1.derece tarım alanı vasfı yok. Ayrıca zemin etütleri yapıldı, sağlam raporu çıktı. Kaldı ki Adıyaman'da esas yoğunluklu deprem konutlarını buraya değil şehrin kuzeyine yapıyoruz.”

TOKİ Başkanı Ömer Bulut'un Candaş Tolga Işık'a gönderdiği Adıyaman İli Örenli İlçesi Statik Parametre” başlıklı raporda ise yapılan çalışma şöyle ifade ediliyor:

“İnceleme alanında yapılan sondajlarda yüzeyden itibaren kalınlığı 0.50 - 1.00 metreler arasında değişen bitkisel toprak gözlenmiştir. Sahada gözlenen bitkisel toprak tabakası heterojen özellikte olup, taşıyıcı zemin olma özelliği yoktur.

İnceleme alanında yapılan sondajlarda yüzeyden itibaren kalınlığı 0.50 - 1.00 metreler arasında değişen bitkisel toprak tabakası altından itibaren 2.50 metre derinliğe dek tümüyle ayrıışmış, killeşmiş kumtaşı birimleri gözlenmiştir. Tümüyle ayrıışmış kumtaşı birimleri altından itibaren kuyu sonuna dek ise, çok - orta derecede ayrıışmış kireçtaşı birimleri gözlenmiştir.

İnceleme alanında gözlenen bitkisel toprak tabakasının kaldırılması ve $D_f \geq 2.00$ metre olması kaydıyla yapı temellerinin oturacağı birimler için; Yerel Zemin Sınıfı ZC seçilerek yapılacak statik hesaplarda güvenli tarafta alınarak aşağıda sunulan parametreler kullanılabilir.”

İlave olarak bazı teknik bilgiler veriliyor. Aslında bu kadar rapora, zemin etüdüne gerek yok. İnşaat sahası olarak seçilen yerde zaten tarımsal üretim yapılıyor. Sonbaharda ekimi yapılmış ve tohumlar çimlenmiş. Böyle bir alanın tarım arazisi olup olmadığına ancak ziraat mühendisleri karar verebilir. Ziraat Mühendisleri Odası’ndan rapor istenmeliydi.

İşin içerisinde belediye varsa, çok kolaylıkla 1. sınıf tarım arazilerinin vasfı değiştirilerek imara açılabilir. Yaşanan deprem felaketinde bunun birçok örneği var. Hatay’da bütün itirazlara rağmen tarım arazisine yapılan hastane depremde yıkıldı. İnsanlar yaşamını yitirdi.

Ne olursa olsun zemini çok sağlam bile olsa tarım arazisine konut, inşaat, sanayi tesisi yapılmamalı. Bu arazileri gözümüz gibi korumalıyız.

Cumhuriyet tarihinin en yüksek aylık cari açığı

Alaattin AKTAŞ

14 Mart 2023 Salı

✓2023'ün cari açık hedefi, 22 milyar dolar.

✓Ocak ayındaki açık Cumhuriyet tarihinin rekoru, 9.8 milyar dolar.

✓On bir ay için kalan marj, 12.2 milyar dolar.

✓Bu planlamayı yapanlar övgüyü hak ediyor!

Cari işlemler açığında ocak ayında Cumhuriyet tarihinin rekoru kırıldı. Ocak ayındaki açık 9 milyar 849 milyon dolara ulaştı. Daha önceki en yüksek açık, 9 milyar 407 milyon dolardı ve 2011 yılının mart ayında verilmişti.

Merkez Bankası verilerine göre yıllıklandırılmış cari açık da 51.7 milyar doları buldu.

22 milyara ne kaldı?

Daha önce de kim bilir kaç kez vurguladım. Bazı planlar, bazı hedefler var ki, bunları ortaya koyanlar, belirleyenler kamuda değil de özel sektörde çalışıyor olsalardı çoktan işlerini kaybetmişlerdi.

Alın işte cari işlemler dengesiyle ilgili hedef!

2023-2025 yılı orta vadeli programına göre bu yılın cari açık hedefi 22 milyar dolar. Yok yok, yanlış yazmadım; 22 milyar dolar.

Peki biz bir ayda ne kadar açık vermişiz; 9.8 milyar dolar!

Geriye ne kalmış, yani on bir aya; 12.2 milyar dolar!

Adeta **“Bozdur bozdur harca”** durumu!

Her ay bol keseden(!) bir milyardan fazla açık verme olanağı!

Bu nasıl bir hesap bilmezliktir böyle!

2022’de 47.3 milyar dolar açık verileceğini tahmin etmişsiniz (gerçekleşme 48.7 milyar) ve bu açığın yarıdan fazla azalarak bu yıl 22 milyara ineceğini öngörmüşsünüz.

Şahane bir öngörü doğrusu!

Buyurun işte, daha birinci ay ve yılın tümü için beklenen açığın yüzde 45’i oluşmuş.

Şu kaydı düşmek gerek; tabii ki bazı aylar cari fazla verilebilir, her ay açık olmayabilir; ama yine de on bir ay için 12.2 milyar dolar açıkta kalınması hiç mümkün görünmüyor.

Zaten 2022 için 47.3 milyar tahmin edilen açığın bu yıl 22 milyara ineceği öngörülürken anlaşılan “**Ya tutarsa**” denilmiş...

Nazar boncuklu(!) cari açık (Milyon dolar)

	Ocak		Yıllıklandırılmış	
	2023	2022	2023	2022
A-Cari işlemler hesabı	-9.849	-6.889	-51.686	-12.627
a-Dış ticaret dengesi	-12.431	-8.547	-93.565	-35.953
İhracat	19.367	17.631	255.145	227.499
İthalat	31.798	26.178	348.710	263.452
b- Diğer	2.582	1.658	41.879	23.326
B-Sermaye hesabı	-15	0	-50	-46
C-Finans hesabı (net) (a+b)	-9.983	-4.203	-27.115	-9.211
a-Finans hesabı (brüt)	-642	-3.261	-31.027	-28.029
Doğrudan yatırımlar	-223	-442	-7.860	-7.130
Portföy yatırımları	-490	965	11.970	5.270
Diğer yatırımlar	71	-3.784	-35.137	-26.169
b-Rezerv varlıklar	-9.341	-942	3.912	18.818
D-Net hata ve noksan	-119	2.686	24.621	3.462

Rezervle finanse edilmiş

Ocak ayındaki cari açık çok fazla ama bir olumsuzluk da bu açığın nasıl finanse edildiğinde, finansman detayında...

Örneğin açık verirsiniz ama bunu karşılayacak kadar sermaye girişi olmuştur. Özellikle doğrudan yatırım girişi. Bu kapsamda da gayrimenkul satışı değil, gerçek yatırım girişi...

Hadi bu olmadı, portföy yatırımı gelmiştir.

14.03.2023

O da mı yok; uygun koşulla dış kaynak bulunmuş, borçlanılmıştır.

Ocak ayında bunların hiçbiri yok ki!

Doğrudan yatırım girişi 223 milyon dolar. O da gayrimenkul sayesinde. Yabancılar Ocak ayında 514 milyon dolarlık gayrimenkul satılmış, yani bu satış olmasa doğrudan yatırım negatif.

Portföy yatırımı olarak gelen para yalnızca 495 milyon dolar.

Net borçlanmayla ise döviz gelmemiş, 71 milyon dolar da olsa bir çıkış yaşanmış.

Peki finansman nereden?

Nereden olacak, “**cepten yemişiz**”, rezerv kullanmışız.

Ocak ayındaki 9 milyar 983 milyon dolarlık finansmanın 9 milyar 341 milyon doları Merkez Bankası rezervinden...

Yay geriliyor, basınç artıyor!

Ödemeler dengesi verileri gösteriyor ki sıkıntı büyük. Üstelik deprem felaketi de Şubat ayında yaşandı, Ocakta olağandışı hiçbir şey yok.

Ocak ayında böyle bir “**ekonomik felaket**” ortaya çıkmışsa, depremin etkisiyle Şubat ve sonrasında kim bilir bizi nasıl bir tablo bekliyor.

Seçime kadar bu şekilde idare edeceğiz. Bu anlaşılıyor.

Ama idare edemeyeceğimiz günler de gelecek!

Aylık cari açık tüm yılların rekorunu kırdı

Naki BAKIR

14 Mart 2023 Salı

Cari işlemler açığının finansmanı resmi rezervleri bir ayda 9 milyar 343 milyon dolar eritti. Türkiye, dış ödemeler dengesinde 2023 yılına, tarihindeki en yüksek aylık cari işlemler açığı ile başladı. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Ocak 2023'e ait ödemeler dengesi verilerini açıkladı.

Cari açık ocakta geçen seneye göre %43 büyüyerek 9 milyar 849 milyon dolarla aylık bazda tarihi en yüksek düzeyine çıktı.

Yıllık cari açık da 51 milyar 686 milyon dolarla son 9 yılın en yüksek düzeyine ulaştı.

Parasal olmayan altın ithalatı ocak ayında yüzde 705 artışla 4 milyar 921 milyon dolara ulaşarak rekor kırdı.

Buna göre cari açık ocak ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 43 büyüyerek 9 milyar 849 milyon dolar oldu. Böylece Ocak 2023, Cumhuriyet tarihinin en büyük açığının verildiği ay oldu. Bundan önce en yüksek aylık cari açık, 9 milyar 407 milyon dolarla Mart 2011'de verilmişti. Ocak sonu itibariyle yıllık cari açık da 51 milyar 686 milyon dolara ulaştı.

Yıllık açık da son 9 yılın en yüksek düzeyinde gerçekleşti. Daha önce yıllık bazda en yüksek cari işlemler açığı 52 milyar 193 milyon dolarla Şubat 2014'te gerçekleşmişti. Geçen yılın ocak ayı sonu itibariyle yıllık cari açık ise 12 milyar 627 milyon dolar düzeyindeydi. Buna göre yıllık bazda açık, son bir yılda 4 katına çıktı.

Altın ithalatı rekor kırdı

Dış ticaret cephesi, ocak ayında da cari açığı büyüten en önemli alan olmaya devam etti. Ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 45,4 artarak 12 milyar 431 milyon dolar olarak gerçekleşti. Bu kapsamda genel mal ihracatı yüzde 9,6 artışla 19 milyar 224 milyon, ithalatı ise yüzde 5,1 artışla 26 milyar 877 milyon dolar oldu.

ÖDEMELER DENGESİ GELİŞMELERİ (MİLYAR \$)			
	2022	2023	Değişim %
CARİ İŞLEMLER HESABI	-6.889	-9.849	43,0
-Dış ticaret dengesi	-8.547	-12.431	45,4
--Genel mal ticareti	-8.024	-7.653	-4,6
İhracat	17.543	19.224	9,6
İthalat	25.567	26.877	5,1
--Net transit ticaret geliri	5	18	260,0
--Parasal olmayan altın	-528	-4.796	808,3
İhracat	83	125	50,6
İthalat	611	4.921	705,4
-Hizmetler dengesi	2.105	3.164	50,3
-Birincil gelir dengesi	-290	-381	31,4
-İkincil gelir dengesi	-157	-201	28,0
SERMAYE HESABI	0	-15	-
FINANS HESABI	-4.203	-9.983	137,5
-Doğrudan Yatırımlar	-442	-223	-49,5
Net Varlık Edinimi	334	592	77,2
Net Yükümlülük Oluşumu	776	815	5,0
Sermaye	466	240	-48,5
Diğer Sermaye (Net)	-34	61	-
Gayrimenkul (Net)	344	514	49,4
-Portföy Yatırımları	965	-490	-
Net Varlık Edinimi	714	637	-10,8
Net Yükümlülük Oluşumu	-251	1.127	-
-Diğer Yatırımlar	-3.784	71	-
Rezerv Varlıklar	-942	-9.341	891,6
NET HATA VE NOKSAN	2.686	-119	-

Genel mal ticaretinde verilen açık yüzde 4,6 küçülerek 7 milyar 653 milyon dolara geriledi. Buna karşılık parasal olmayan altın ticaretinde verilen açık ise geçen yılın aynı ayına göre yüzde 808,3 büyüyerek 4 milyar 796 milyon dolara ulaştı. Parasal olmayan altında aylık ihracat yüzde 50,6 artışla 125 milyon dolar olurken, ithalat ise yüzde 705,4 büyüyerek 4 milyar 921 milyon dolarla aylık bazda rekor kırdı. Öte yandan transit ticaret işlemlerinden de aylık bazda 18 milyon dolarlık bir net gelir elde edildi.

Net hizmet gelirinde artış yetmedi

Taşımacılık, turizm, yurt dışı müteahhitlik gibi kalemleri kapsayan hizmetler dengesinde geçen yılın aynı ayına göre yüzde 50,3 daha fazla olmak üzere net 3 milyar 164 milyon dolar gelir elde edildi. Bunun da büyük bölümü turizm ve

taşımacılık hizmetlerinden sağlandı. Doğrudan yatırım, portföy yatırımı ve faiz gelir giderlerini kapsayan birincil gelir dengesi kaleminde net 381 milyon dolar, karşılıksız transferleri kapsayan ikincil gelir dengesi kaleminde ise 201 milyon dolar net çıkış kaydedildi.

Enerji ve altın hariç 2,6 milyar dolar fazla

Cari işlemler açığında ocak ayındaki rekor büyümede de ithal enerji faturası yanında, genel mal kategorisinde yer alan (rezerv olarak tutulamayan) “parasal olmayan altın” ithalatındaki dramatik artış etkili oldu. Ocak ayında net enerji ürünleri ithalatı hariç cari açık 2 milyar dolar 194 milyon dolar, net altın ithalatı hariç cari açık 5 milyar 53 milyon dolar oldu. Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabının ise 2 milyar 602 milyon dolar fazla verdiği dikkati çekti.

Gayrimenkulden 514 milyon dolar

Cari açığın finansmanı boyutunda; doğrudan yatırımlarda 223 milyon dolar, portföy yatırımlarında 490 milyon dolar net giriş kaydedildi. Yabancıların bir ayda gerçekleştirdiği 514 milyon dolarlık gayrimenkul alımı doğrudan yatırımlardaki net girişte etkili oldu.

Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 486 milyon dolar net satış ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 22 milyon dolar net alış yaptığı görüldü.

Yurt dışındaki tahvil ihraçlarıyla ilgili olarak, genel hükümet 2.750 milyon dolar net kullanım, bankalar ve diğer sektörler ise sırasıyla 690 milyon dolar ve 469 milyon dolar net geri ödeme yaptı. “Diğer yatırımlar” altında, yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 4 milyar 58 milyon dolar net artış kaydetti.

Yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatları, yabancı para cinsinden 2 milyon dolar net azalış ve Türk lirası cinsinden 1 milyar 637 milyon dolar net artış olmak üzere toplamda net 1 milyar 635 milyon dolar azaldı. Yurt dışından sağlanan kredilerle ilgili olarak, genel hükümet 103 milyon, bankalar 947 milyon dolar net geri ödeme, diğer sektörler ise 548 milyon dolar net kullanım gerçekleştirdi.

Rezervlerde 9,3 milyar dolar erime

Doğrudan yatırımlar, portföy yatırımları ve diğer yatırımlar kalemlerindeki girişler yeterli olmadığı için cari açığın büyük bölümü rezerv kullanılarak finanse edildi. Bunun sonucunda resmi rezervler bir ayda net 9 milyar 341 milyon dolar azaldı. Açık finansmanında rezerv kullanımı geçen yılın aynı ayına göre 9 kat arttı.

Ekonomiye “kaynağı belirsiz döviz girişi” olarak da nitelenen ve geçen yıl rekor kıran “net hata ve noksan” kalemi ise ocak ayında eksiye geçti. Geçen yıl ocak ayında 2 milyar 686 milyon dolarla pozitif olan bu kalem, bu yıl aynı ayda eksi (-) 119 milyon dolar olarak gerçekleşti. Net hata ve noksan kalemi geçen yılın tümünde 24,2 milyar dolara ulaşmıştı.

Abdulkadir Selvi

İttifaklarda son durum ne?

CHP'ye yakın medyada, "Ya benimsin ya kara toprağın" durumu yaşanıyor.

CHP'ye destek veriyorsan demokrasi şampiyonusun. CHP'ye destek vermiyorsan tek adam rejimini destekliyorsun demektir.

İster PKK'lı ol ister LGBT'yi destekle, hiç sorun değil. Kılıçdaroğlu'nu destekliyorsan sen bir demokrasi kahramanısın. Yok eğer Kılıçdaroğlu'na destek vermiyorsan, hainsin, sarayın adamısın.

Yakında CHP'nin altı okunun yanına 7'nci ok olarak Kılıçdaroğlu'nu eklerlerse şaşırmam.

ANAYOL SÜRECİNE BENZİYOR

Benzer bir mahalle baskısını ANAYOL'un kurulma sürecinde yaşatmışlardı. Tansu Çiller ile Mesut Yılmaz birbirinden nefret ederdi. Birbirlerini tasfiye etmeye yeminlilerdi. "Erbakan başbakan olmasın, Refah Partisi ile koalisyon kurulmasın" diye öyle bir mahalle baskısı uyguladılar ki, Mesut Yılmaz, Erbakan'la anlaşmaya vardığı halde askerin baskısı ile hükümeti kurmaktan kaçındı.

Mahalle baskısı ile kurulan ANAYOL ise topu topu 4 ay sürdü. Mesut Yılmaz ile Tansu Çiller saç saça baş başa kavga etti. ANAYOL yıkıldı, DYP ile ANAP bir daha seçim kazanamadı, merkez sağ çöktü. Seçimden sonra 6'lı Masa'nın durumu da farklı olmayacak.

ERBAKAN DÜŞMANLIĞI

Bakmayın şimdi Saadet Partisi güzellemleri yapmalarına, Erbakan'a methiyeler dizmelerine. Erbakan hükümetini yıkmak için muhtıraya muhtıra verdiler, postmodern darbe yapmaksı postmodern darbe yaptılar, parti kapatmaysa partisini

kapattılar. Erbakan'a siyasi yasak koyarak eski başbakanı siyasi yasaklı hale getirdiler. Erdoğan olmasaydı Erbakan'ı hapse atacaklardı.

Sırf Erbakan'la koalisyon yaptı diye bir zamanlar modern Türkiye'nin yüzü olarak gösterilen Tansu Çiller'i bir anda linç ettiler. 6'lı Masa'dan ayrıldığı 72 saat süresince İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener'e yaptıklarını gördünüz. Sifonu çekmekten bile söz ettiler. Onun bin katını sırf Erbakan'ın başbakanlığına destek verdiği için Tansu Çiller'e yapmışlardı.

MUHARREM İNCE'YE TEKLİF GİTMEDİ

Şimdi benzer baskıyı Muharrem İnce'nin üzerinde kurmaya çalışıyorlar. CHP'nin eski Genel Başkanları Hikmet Çetin ile Altan Öymen'in Muharrem İnce ile görüştüğü, İnce'nin Milli Eğitim Bakanlığı'nı talep ettiğini yazdılar. Değerli bir devlet adamı olan Hikmet Çetin'le konuştum. "Muharrem İnce ile ne görüşmemiz için bir talep var ne de yaptığımız bir görüşme" dedi. Muharrem İnce'nin Milli Eğitim Bakanlığı talep ettiği yönündeki haberlerin asılsız olduğunu söyledi.

Görüşme yapılmadan önce Muharrem İnce'yi itibarsızlaştırma kampanyasını başlattılar. Cumhurbaşkanı adayı yaptıkları Muharrem İnce'yi seçimlerden hemen sonra Külliye'ye giden CHP'li diye itibarsızlaştırmaya çalışıyorlardı.

MUHARREM İNCE'YE MAHALLE BASKISI

Gelinen noktada Muharrem İnce, Kemal Kılıçdaroğlu'na destek verirse demokrasi kahramanı olacak. Eğer cumhurbaşkanı adayı olursa hain ilan edilecek. Ömrü CHP zihniyeti ile mücadele ederek geçenlere CHP listelerinden yer açılırken, onlara bir cumhurbaşkanı yardımcılığı, bir bakanlık artı milletvekilliği sunulurken, CHP'nin evladı olan Muharrem İnce'ye henüz bir teklif götürülmedi.

DSP'YE MEDYA OPERASYONU

DSP Genel Başkan Yardımcısı Onur İste ile CNN Türk'te canlı yayındaydık. O sırada CHP'ye yakın internet sitelerine, DSP Genel Başkanı Önder Aksakal'ın Külliye'de Cumhurbaşkanı Erdoğan ile görüştüğü haberi düştü. Onur İste, Önder Aksakal'ı arayıp, "Sayın Genel Başkan'ım, neredesiniz? Sizin Külliye'de olduğunuz yönünde haberler var" dedi. Önder Aksakal, "Şu anda Çağdaş marketteyim" dedi. Bunu neden aktarıyorum? Bu haberi yapanlar, Önder Aksakal'ı arayıp şu anda neredesiniz diye sormayı akıl edemiyor mu? Onlar gerçeğin peşinde değiller. DSP'ye operasyon çekmenin peşinde oldukları için Önder Aksakal'ı özellikle aramıyorlar.

ÖNDER AKSAKAL NE DEDİ

Peki DSP bu seçimde ne yapacak? İttifaklara girecek mi? Yoksa yine bir medya operasyonu sonucunda yazıldığı şekilde seçimlere tek başına mı girecek?

Önder Aksakal'ı aradım. "DSP'nin Parlamento'da olması gerekiyor. Bu sistemde Meclis'e girmek, ancak bir ittifak içinde olarak mümkün oluyor" dedi. Aksakal, kendilerine henüz bir teklifin gelmediğini ifade etti. "İttifaklardan teklif geldiği takdirde bunu yetkili kurullarımızda değerlendiririz" dedi.

Hadi Ecevit'in mirasından söz edenler, hadi solda birlikten söz edenler, Ecevit'in partisini niye 6'lı Masa'ya davet etmiyorsunuz?

DSP'DELER Mİ?

Eski DSP'li 51 milletvekili Kılıçdaroğlu'na destek açıklaması yaptı. Demokratik Sol ismini kullandılar ama araştırdım, aralarında sadece 4'ü DSP üyesi. Diğerleri DSP'den ayrılmış. Melda Bayer ve Necdet Tekin İYİ Parti'ye katılmış, rozetlerini de Meral Akşener takmıştı. Eski bakanlar Hasan Gemici, İstemihan Talay ve Mehmet Kocabatmaz CHP'den aday oldular. Bu isimler İYİ Partili ya da CHP'li olarak Kılıçdaroğlu'na destek açıklaması yapabilir ama hem DSP'den ayrılıp hem DSP ismini kullanmaları pek şık olmadı.

AK PARTİ - MHP GÖRÜŞMELERİ

AK Parti ile MHP'nin ortak seçim komisyonu Hayati Yazıcı ve Feti Yıldız başkanlığında çalışmalarını sürdürüyor. Seçim takvimi işlemeye başladığı için "AK Parti ile MHP şu kadar ilde ortak liste ile girecek. Yok efendim, ortak liste ile girilmeyecekmiş" gibi haberler uçuşuyor. Edindiğim bilgiye göre henüz o konular ele alınmamış. O nedenle bu aşamada, yok şu ilde ortak liste ile girilecekmiş, yok ortak liste üzerinde anlaşamamışlar gibi haberlere riayet etmeyin.

SAMANDAĞ'DA GÜLLERLE KARŞILANDI

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bir ayağı deprem bölgesinde. Hafta sonu da Hatay'daydı. Cumhurbaşkanının Samandağ'ı ziyaretinde ise üzerine güller atıldı. Samandağ'ı 25 yıl önce Cumhurbaşkanı Demirel ziyaret etmiş. Ondan önce Cemal Gürsel'in, Cevdet Sunay'ın ve Kenan Evren'in ziyaret ettiği söyleniyor. Samandağ çok stratejik bir ilçemiz. 2018 seçimlerinde Samandağ'da Cumhurbaşkanı Erdoğan'a yüzde 6.9 oranında oy çıkarken CHP'nin adayı Muharrem İnce'ye destek rekor bir seviyede olmuş, yüzde 89.9 oranında gerçekleşmişti. Erdoğan ziyaret etti diye Samandağlılar AK Parti'ye oy verecek değil. Ama her şey seçim değil. Eğer ağır bir depremin ardından Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı Samandağ'a gidiyor ve orada güllerle karşılanıyorsa bu seçimden öte bir anlam taşıyor demektir.

Esfender KORKMAZ

Siyasette eliřkiler

14 Mart 2023 Salı

Demokrasilerde, lke bütünlüğünü bozmayacak, şiddet getirmeyecek her düşünce, her hareket, biz kabul edelim veya etmeyelim bir siyasi parti olarak organize olabilir. Ancak 14 Mayıs 2023 seçimlerine hazırlanan bazı siyasi partilerin tutumunda veya bazı medya mensuplarının düşüncelerinde, izahı mümkün olmayan çelişkiler var.

6 Mart'ta Millet İttifakı Cumhurbaşkanı adayı olarak, Kemal Kılıçdaroğlu'nu açıkladı. Bu tarihten sonra; birisi 6-7 Mart 2023'te Aksoy ve diğeri de 8 Mart 2023'te ALF tarafından iki anket yapıldı. Bu iki anket ortalamasına göre partilerin oy oranı yüzde olarak şöyledir. *(Bazı partiler anketlerin birisinde diğeri partiler içinde gösterildiğinden ortalama 100 olmuyor.)*

AKP	31,00	SP	1,40
CHP;	30,10	ZAFER	1,60
İYİ P	10,45	YRP	1,90
HDP	10,80	MP	2,2
MHP	6,85	TİP	1,1
DEVA	1,45	DİĞER	3,55
GELECEK	1,10		

14 Mayıs 2023, Cumhuriyet tarihinin en kritik seçimidir. Zira ayrıca laik ve kurumsal devlet, demokrasi, hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığı ve Dünyanın risk olarak gördüğü teokrasi riski oylanacak. Özetle Türkiye'nin eksenini oylanacak. Dahası muhalefet ilk turda kazanmazsa, sonrasında, inşallah olmaz ama maalesef toplumsal sorunlar yaşama riskimiz de var.

Bu şartlarda;

1.Zafer Partisi'nin oy oranı 1,6'dır. Ata İttifakı içinde yer alan diğer üç parti, Adalet Partisi, Ülkem Partisi ve Türkiye İttifak Partisi, anketlerde diğerleri içinde yer alıyor.

Zafer Partisi yüzde 1,6 oy oranına, Suriye ve Afganların ülkeye ve halka zarar verdiğini, dönmeleri gerektiğini savunduğu için ulaştı. Suriye ve Afganlıları Türkiye'ye getiren ve savunan AKP'dir. Ata İttifakı, Sinan Oğan'ı Cumhurbaşkanı adayı gösterdi. Sinan Oğan bu makama layık birisidir. Ama Ata İttifakı'nın ayrı aday çıkarması, oyların parçalanmasına neden olur. Bu sonuç da Erdoğan'a yarar. Kazanırsa Suriyeli ve Afganlılar sorunu devam eder. O zaman Zafer Partisi kendisiyle çelişkiye düşmüyor mu?

Hem Suriyeli ve Afganlılara karşı, hem de onları getiren ve savunanları dolaylı yoldan desteklemiş olmuyor mu?

2.Hür Dava Partisi (HÜDA PAR), Cumhur İttifakı'nı destekleme kararı aldı. HÜDA PAR'ın oy oranı çok düşüktür. Söz gelimi 2018 seçimlerinde toplam 157 bin 612 oy aldı. Ama parti olarak ümmetçiliği savunuyor. Bir parti twitinde *"Biz ümmet idik. Sıkılmış yumruk gibiydik. Bizi böldüler,*

parçaladılar, birbirimize düşürdüler." diyor. Yine bir il kongresinde konuşan İl Başkanı **"Ümmet ancak birlik olursa kurtulabilir"** dedi.

Elbette ümmetçilik isteği kendilerini bağlar ve fakat ümmetçilik "Müslüman olan herkesi kardeş ve dost olarak kabul eder ve milliyetçilik gibi kavramları reddeder."

Adı milliyetçi kelimesi ile başlayan MHP, temel anlayışında milliyetçiliği reddeden HÜDA PAR'la aynı yolda nasıl birlikte olur? Bu büyük bir çelişki değil mi?

3.DSP Genel Başkanı Aksakal da Cumhur İttifakı'na yeşil ışık yaktı. Aksakal *"Bu görüşmelerimizden dolayı Cumhur İttifakı'nın yanında olabileceğimiz öngörülerini son birkaç gündür daha yoğun konuşmaya başlandı."* diyor. Ama öte yandan eski milletvekili ve bakanların da içinde bulunduğu 56 'DSP'li bu eğilime karşı çıktı.

Cumhur İttifakı'na destek vermek, DSP'nin kuruluş felsefesine aykırı? Destek verirse, DSP kalmaz. Buna rağmen Aksakal neden Cumhur İttifakı'na yanaşıyor? Ne taviz aldı?

4.Atatürkçülük; Atatürk'ün laik, demokratik ve Batı medeniyeti yolunda olmak demektir. AKP'nin Atatürk ilkelerine bakış açısı bellidir. Buna rağmen bazı gazetecilerin hem Atatürkçü olup, hem de Millet İttifakı'na karşı olmalarının makul bir izahı var mı?

İbrahim Kahveci

Seçimden sonra tufan mı?

Dün Merkez Bankası 'Ödemeler Dengesi' verilerini açıkladı. Buna göre son 12 aylık cari denge -51 milyar 686 milyon dolar açık verdi.

Bu açığı karşılayacak döviz girişi nerden oldu? Kaynağı belli 27 milyar 115 milyon dolar finans hesabından ve kaynağı belirsiz 24 milyar 621 milyon dolar da net hata noksandandır geldi.

Hem dış ticaret açığı hem de buna bağlı olarak cari işlemler dengesi açık veren bir ülkeyiz. Çünkü çılgın gibi tüketim yapıyoruz... Çünkü tüketmeyen kaybediyor.

Burada kilit nokta tüketim... Negatif faiz aslında elinizde ne var ne yok hemen harcamanız demektir. Tasarruf ederseniz kaybediyorsunuz demektir.

Şöyle düşünün: Bugün bir alım gücünüz var ama tüketmeyip tasarruf ediyorsunuz. Tasarruftan yıllık kazancınız olsa olsa yüzde 25-30 civarında olacak. Oysa satın almadığınız ürünün fiyatı en az yüzde 55 artarak sizi reel kayba uğratmış oluyor.

İşte bu ana nedenle gelirimiz olsun ya da olmasın tüketiyoruz. Yine bu nedenle 2022 yılında tüketim reel olarak yüzde 19,7 artarken bu tüketimi karşılayamayan üretim sadece yüzde 3,3 reel artış gösterebilmiştir. Aradaki farkı da cari açık olarak verdik zaten.

İyi ama bu cari açık ne oluyor? Yani biz cari açık veriyoruz ama döviz fiyatları adeta çakılı durumda seyrediyor. O zaman bu işte bir terslik yok mu? Ya da şöyle söyleyelim: Cari açığa rağmen yeterli döviz girişi de olmuyorsa bu finansal denge ne kadar daha sürdürülebilir?

Şunu net olarak söyleyelim: Bu model asla ve asla süremez... Kesinlikle bir tercih yapmak zorunda kalacağız.

Ya kemerler sıkılacak ya da kurlar açılacak...

14.03.2023

Aslında kur artışı da kemer sıkma gibi dolaylı sonuca gidecek ama sonuç olarak bu denge sürmez.

Aslında bütün işi herkes biliyor. Dananın kuyruğu seçimlerden sonra oluşacak tabloya göre kopacak.

Döviz ihtiyacımız çok yüksek ama asıl seçimlerden sonrası mesele... Çünkü ertelenmiş döviz ödemeleri de seçim sonrasında yapılacak.

Hem cari açık hem de seçim öncesi ertelenen ödemeler birleştğinde ne olacak?

Yeni sermaye girişini de aslında seçimler belirleyecek. Güvenilir bir ekonomide mi olacağız, yoksa kişisel ilişkilerle mi sıkıştığımızda döviz bulacağız? Ya da bu dövizleri ne karşılığı bulacağız?

Hepsi seçimlerden sonra anlaşılacak.

Hem yabancılar hem de yurtiçi piyasa aktörleri yeni denge için buraya bakıyor.

Bakalım ne olacak?

Biliyoruz ki ertelenen zamlar zaten gelecek... Ama bunun üzerine bir de kur hareketi ile çılgınca fiyat artışları mı yaşayacağız?

Bunu Millet oyları ile belirleyecek. Aslında herkes kendi kader planını da yapmış olacak... Kimse seçim sonrası için bilmiyordum demesin... Herkes biliyor... Tufan mı yoksa yumuşak geçiş mi?

Karar sizindir.

14 Mart 2023, Salı

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Erdoğan, halkına verdiği bir sözü daha bugün yerine getiriyor

Türkiye'de otomobil üretiminin macerası 1929 yılına kadar dayanıyor. Bu girişim dünyadaki büyük ekonomik buhrana yenik düştü ve 1930 yılında sona erdi. Otomotiv sanayiinde kendimize çok fazla haksızlık etmeyelim. Türkiye'de 20'den fazla otomobil üretim tesisi bulunuyor. Üretim ve yedek parça sanayiinde birçok Avrupa ülkesinin önündeyiz. Ama kendi markamızı üretemedik.

HAYAL 1958'DE BAŞLADI

Demokrat Parti iktidarıyla birlikte toplumun tüketim alışkanlığında büyük bir değişim yaşandı. İnsanlar hızla otomobil sahibi oluyordu. Yerli otomobil hayali o yıllarda başladı. Ama hep hayal olarak kaldı. 1958 yılında üretilen Nobel isimli 3 tekerlekli araçları, 1961 yılında yürütemediğimiz Devrim otomobilini, 1968 yılında baskılara dayanamayarak durdurulan Zafer otomobilini saymazsak yerli otomobil hayalini gerçekleştiremedik.

1970-1980'li yıllarda ithal markalara hep bağımlı kaldık. Kalite düşük ama talep de yüksekti. Vatandaş bedelini ödüyor ve aylarca sıra bekliyordu. İnsanları kuyruğa sokmak, aylarca bekletmek bir pazarlama hilesi miydi bilmiyorum. Yerli otomobil hayali neden gerçekleşmedi? Bazı çevreler yerli otomobili hep gereksiz buldu. Rekabet edeceğimize inanmadılar. **"Montaj yapalım, ithal edelim ama kendi markamız olmasın"** dediler. **"Böyle gelmiş böyle gider, yerli otomobil bizim boyumuzu aşar"** diyenler oldu. Üreticiler de hep ceplerine atacakları kârı düşündü. Yerli bir marka oluşturma, büyük yatırımlar yapma fikri kimseye sıcak gelmedi.

ERDOĞAN: BABAYİĞİT YOK MU?

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** yarım asır sonra bu ezberi bozdu. 2011 yılında TUSİAD'cılara seslenen **Erdoğan**, otomobildeki montaj endüstrisinden yerli otomobil sanayiine geçilmesini istemiş ve **"Bu işe girecek bir babayiğit yok mu"** diye sormuştu. 2017 yılına kadar birkaç küçük girişim dışında bu konuda ilerleme

kaydedilmedi. Kimse taşın altına elini sokmak istemedi. **Erdoğan** bir kez daha "**Babayiğit yok mu?**" dedi. 6 ay sonra 5 dev şirketten oluşan "**Togg**" kuruldu. Hemen itiraz sesleri yükseldi. 2019 yılında ortaya çıkan SUV modelin prototipi bile "**Türkiye bunu yapamaz**" diyenleri susturmaya yetmedi.

Burada elbette bu 5 firmanın aldığı büyük sorumluluğu ve fedakârlığı çok önemsiyorum. Hepsini ayrı ayrı tebrik etmek gerekir. Ama gelinen noktada, yerli otomobil sanayiinin önünü açan, bu konuda ısrarcı olan, bıkip usanmadan her konuşmasında bu konuya vurgu yapan Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın gerçek babayiğit olduğunu söylemeden geçemeyeceğim.

65 YILLIK HAYAL GERÇEKLEŞTİ

Togg'un heyecanla beklenen satış süreci bugün başlıyor. Hedef büyük. 2030 yılına kadar 1 milyon aracın teslim edilmesi planlanıyor. Fiyat konusu ve diğer detaylar bugün belli olacak ama Togg'un muadili araçlarla rekabet edecek düzeyde olacağının altı çiziliyor. Modeline göre araçların 900 bin ile 1.5 milyon lira fiyat aralığında olması bekleniyor. Ödeme konusunda kamu bankalarından finansal destek sağlanacağı da belirtiliyor.

Evet bugün tarihi bir gün. Cumhurbaşkanı **Erdoğan** 2011 yılında Türkiye'ye, "**Biz yerli otomobili yapacağız**" sözünü vermişti. **Erdoğan** bir kez daha halkına verdiği sözü yerine getiriyor. Türkiye seçmeni neden "**Yaparsa yine Erdoğan yapar**" diyor, şimdi anladınız mı?